

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 2 Junij.

DIGERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

RUSLAND.

PETERSBURG. Den 13. Mei des morgens ten 11 ure, is hier, bij stormwind, een geweldige brand uitgebarsten, die een groot gedeelte der stad met den ondergang dreigde, doordien de overal rondliggende wonken op onderscheiden punten de veelal met hout gedeekte huizen vlak deden vallen. Na onbeschrijfelijke moeite en krachtinspanning gelukte het ten 3 ure den verderen voortgang van het vuur te bedwingen. Verscheiden personen van het brandwezen hebben wonden bekomen. De Keizer heeft, behalve het betuigen zijner tevredenheid wegens den betoonden ijver, belooningen aan het personeel der brandspuiten doen uitreiken.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 25 Mei. De toestand van den Koning wordt meer en meer bedenkelijk. Zijne krachten nemen gedurig af. Z. M. moet bepaaldelijk van de Regering hebben afgezien, en die hebben overgedragen aan den Kroonprins, wien hij er voorloopig reeds mede belast had. — Prins Frederik der Nederlanden en zijne Gemalinne zijn te Berlijn aangekomen, om den stervenden Vorst nog eenmaal te zien. De Kolonel von Rauch is met het verontrustend ziektebericht naar Warschau vertrokken, om er den Keizer van Rusland, 's Konings schoonzoon, kennis van te gaan geven.

ENGELAND.

LONDEN, den 29 Mei. Al onze Dagbladen melden thans, dat H. Maj. de Koningin Victoria zich in gezegenden staat bevindt.

— De 22. verjaardag van H. M. is met veel luister gevierd. Er heeft eene groote ontvangst ten hove plaats gehad. H. M. en de Prins gemaal zijn in het publiek met veel belangstelling ontvangen. Des avonds is deze hoofdstad prachtig verlicht geweest. Prins Albert, eenige andere prinsen van den koninklijken bloede en de Hertog van Wellington hebben de groote parade bijgewoond. Laatstege noemde zag er zeer wel uit en is geheel van zijne jongste ziekte hersteld.

— Lord Wellington heeft een groot aantal uitnodigingskaarten rondgezonden voor den herinneringsmaaltijd, dien hij, even als in vorige jaren, ditmaal wederom den 18. Junij, ten vierlog der Waterloo's overwinning, voornemens is, in zijn Hôtel te geven.

— O'Connell heeft aan de Nationale Associatie te Dublin geschreven, dat de uitslag der stemming over het bekende ontwerp van lord Stanley het voldoende bewijs oplevert; hoe verland van het tegenwoordige Parlement geen recht te verwachten heeft, zoodat voor dat Land geene andere uitkomst dan in de herroeping der Knie bestaat.

FRANKRIJK.

PARIS, 27 Mei. Onderscheiden dagbladen kondigen het voornemen der regering aan, om eene nieuwe aanvraag van supplementaire kredieten voor Algiers te doen.

Gisteren is bij de afgevaardigden over de voordragt nopens de overbrenging van Napoleon's stoffelijk overschot beraadslaagd.

De Heer de Lamartine sprak hierbij eene merkwaardige redevoering uit. Hij betoogde, dat men, op het voorbeeld der ouden, meerder tijd tusschen den dood en de apotheose moest laten verstrijken dan sedert 's Keizers overlijden was verlopen. Deed men dit, dan zou men zich alleen den roem van Napoleon herinneren, en zijne vrijheid dooende maatregelen vergeten; want men ontveinze het zich niet, Napoleon heeft veel voor den roem der natie, maar volstrekt niets voor hare vrijheid gedaan. Hij (de spreker) wilde de edele drift der natie, die de nagedachtenis van een groot man wenscht te vereeren, niet tegenspreken; doch hij kon zich niet onthouden van te doen opmerken, dat men, uit naam der revolutie thans tot eene vergoding van Napoleon overgaat, terwijl men de asch van mannen, die alles voor diezelfde revolutie gedaan hebben, van mannen als Mirabeau, Barnave, Bailly, Lafayette, en anderen vergeten en onopgemerkt in bijzondere graven laat rusten. Ten slotte betoogde de Spreker, dat hij zijne goedkenning niet hechten kan aan eene der plaatsen, op welke men tot bijzetting van 's Keizers asch de oogen had geslagen; dit alleen meende hij, dat welke ook die plaats zij, Napoleon alleen aldaar behoort te rusten.

De voorzitter wilde eindelijk in omvraag brengen het ontwerp der commissie, welke, gelijk men weet, het door de regering gevraagde miljoen op twee miljoen gebragt en het oprigten van een standbeeld des keizers te paard voorgesteld had, toen de Heer Deslongrais voorstelde, om de prioriteit aan het gouvernementsof ontwerp te geven. Na eenige woorden wisseling geschiedde dit; en ofschoon de Heer raadspresident Thiers verklaard had, zich met het

voorstel der commissie te vereenigen, ging het amendement van den Heer Deslongrais met eene meerderheid van stemmen door, zoodat nu slechts het oorspronkelijke ontwerp der regering, dat is een krediet van één miljoen zonder oprigting van een standbeeld te paard, met 280 tegen 65 stemmen door de Kamer werd aangenomen.

BELGIE.

BERGEN. De talentvolle Directeur onzer Academie van Beeldende Kunst, de beroemde Schilder van Ysendyck, is door Z. M. den Koning der Franschen met de groote gouden medaille vereerd, als een bewijs van 's Konings hooge tevredenheid over een door dien kunstenaar op de laatste Louver-tentoonstelling geplaatst tafereel, ten onderwerp hebbende »la charité» (Moederlijke liefde). — Ook den vermaarden de Keyser is eene dergelijke hulde voor zijne Schilderij, de Slag van Woeringen, ten deel gevallen.

NEDERLANDEN.

TILBURG, 26 Mei. Heden namiddag omstreeks 4 ure, werd alhier tot eene bijzondere audientie bij Z. K. H. den Prins van Oranje toegelaten, eene commissie van het Schuttersgilde van St. Joris, te Breda, aan wier hoofd zich bevond de Edel Achtbare Heer en Mr. J. F. de Roy, burgemeester der stad, als overdeken; waarin aan Hoogstdenzelven een gouden kruis-boogje, versierd met een door eene talentvolle hand op een Oranje-lint geborduurd toepasselijk opschrift, ten blijke van het door Hoogstdenzelven in der tijd goedgunstig aangenomen honorair lidmaatschap van dat Gild werd aangeboden, en welk een en ander Z. K. H. met de meeste hartelijkheid wel heeft gelieven aan te nemen. — Volgaarne wenschen wij dan ook die Broederschap, met de haar te beurt gevallen gunst geluk, en vertrouwen, dat dit, sedert eeuwen bestaande Gild daardoor zal worden aangespoord, het meer en meer in luister te doen toenemen.

Redevoering van den Edel Mogenden Heere Mr. J. L. A. LUIJBBEN, Afgevaardigde der Provincie Noord-Brabant, gehouden in de Zitting der II. Kamer van de Staten-Generaal, den 18. Mei, 1840.

Edel Mogende Heeren!

Toen wij in December 1839, met eenparige stemmen de begroo-ting verwierpen, en de Regering eene credietwet voor zes maanden bekwam, konden wij in gezonden zin niet vermoeden, dat zij uit die geduchte les geen nut zoude trekken. De verwerping eener begroo-ting van Staats-uitgaven met eenparige stemmen heeft geen voorbeeld in de Jaarboeken van eenige constitutionele Monarchie. Het was aan Nederland beschoren, dat lot te moeten ondergaan! Het smart mij voor de Regering van mijn Vaderland, dat zij zulke vernedering moest ondervinden. Ik betuig dit met de hand op het hart. Oneindig meer evenwel smart het mij, dat die verwerping de Regering niet heeft geleerd, dat zij op den dwaalweg was. Immers de voor ons liggende begroo-ting levert daarvan het bewijs; zij is nagenoeg het getrouwe afschrift van die, welke wij eenparig afstemden. De sommen afgelogen in mindering van het cijfer, moeten door andere maatregelen worden gevonden; maar die maatregelen rigten (om mij eene beeldspraak te verdoorloven) hunne voelhorens eeuwig en altijd naar de beurzen onzer landgenooten, en niets minder betalen blijft het refrain van het lied. Ik begrijp de handelwijs der Regering niet. Hoe kan zij op de banneming eener begroo-ting van uitgaven hopen, nadat zij in vijf maanden tijds niets heeft gedaan, om aan het billijk verlangen der Staten-Generaal te gemoet te komen? Men gaf haar een crediet voor zes maanden en daardoor de gelegenheid, om hare wonken te ontzachtelen, opdat dezer diepte zoude kunnen worden gepeild. Men gaf haar dat crediet, om haar den nodigen tijd te gunnen, teneinde de inrigting van het huishouden van den Staat, door wijziging der grondwet, op eenen spaar-zamen voet terug te brengen. Wat deed zij middelerwijl? zij raakte het Staatsverdrag even aan, als of zij bevreesd ware geweest, dat teeder zamenstel te kwetsen; eerst nu, door U. E. M. ernstige houding tot nadenken gebragt, taste zij met nieërder klem door, en bragt u eene wet tot opnemng in de grondwet van de verantwoordelijkheid der hoofden van de Ministeriële Departementen; zij gaf u evenwel dezelfde begroo-ting terug, welke uw pligt U gebod, vroeger te verwerpen. Ik vraag het met vertrouwen, E. M. Heeren, is dat niet den spot drijven met uwe welgemeende raadgevingen, met uw gezond verstand? Kan men in redelijkheid vooronderstellen, dat

mannen, die de Regering aanhoudend onder het oog bragten, dat zij het spoor dijster was, toen niet met overtuiging en beraden ernst spraken, of zich thans zoo ver zullen vergeten, dat zij eene begroo-ting aannemen, welke slechts vijf maanden gelden eenpariglijk verwierpen? Kan de Regering zich vloegen, dat deze vergadering kortzigtig genoeg zal wezen, om niet te ontwaren, dat de op dit oogenblik aan het cijfer gebrachte verandering slechts fictief is? Kan die zelfde Regering het er wel voor houden, dat H. E. M., zonder volledige openingen van den berooiden Staat onzer finantiën, de fictie, welke men begrooing noemt, even blindelings als weleer, toen men aan de afstemming der begrooing de vernietiging van ons crediet geliefde te hechten, zullen goedkeuren, op hoop eener meer heldere toekomst? Het ware na al het voorgevallene in December jl., het ware, na de zoo klemmende taal van de processen-verbaal onzer afdeelingen, van de zijde der Regering een stout bestaan. Edoch onze Regering bezit eene onbegrijpelijke dosis van stoutmoedigheid, wanneer het op volharding in een aangenomen stelsel aankomt, en alles duidt aan, dat de aanneming der begrooing, zoo als deze voor ons ligt, bij haar niet hopeloos is. Hier voor hebt gij het bewijs in de woorden van den Minister van Staat ad interim belast met het bestuur van 's Rijks Finantiën, zoo als deze aan het slot der proces-verbaals van het verhandelde in de centrale afdeeling dezer vergadering zijn opgeteekend.

Daar vind ik eene toezegging van dien Minister (want 's Konings geëerbiedigde naam moest bij zulke gelegenheden niet worden genoemd), dat, zoo de vaststelling der tegenwoordige begrooing daartoe den noodigen tijd laat, bij de behandeling der financiële wetten voor het jaar 1841, aan de Staten-Generaal de verlangde openingen zullen worden gegeven. Men stelt het alzoo als mogelijk, dat deze begrooing worde aangenomen. Men gaat verder en verzekert ons, dat zoo zal bezuinigd en de middelen verbeterd worden, dat er vooruitzicht bestaat, om door die middelen de uitgaven te zullen kunnen bestrijden, zonder dat het noodig zal zijn, bij vervolg, meerder tot negotiatiën of geldleeningen toevlugt te nemen. Zulke aankondiging ware voorzeker welkom. Zulke verzekering ware zelfs opbeurend. Maar wij hebben dezelve, althans soortgelijke, méér vernomen, zonder dat zij zijn verwezenlijkt. Men verzekerde ons zoo dikwerf, dat deze of gene hooge, ja zeer hooge uitgaven zouden worden gevonden, zonder nieuwe bezwaren op 's Konings getrouwe onderdanen te doen drukken; en wat leerde de uitkomst? Dat de producten van onze overzeesche bezittingen aan de Handelsmaatschappij voor de toekomst waren verpand; dat, wilde men de zoo productieve Oost het Moederland bestendiglijk doen te hulp komen, dat Moederland eene leening van f 56,000,000.00 schats ten laste van dezelfde Oost moest openen; dat gelden, tot eene particuliere onderneming bijeenverzameld, tot handhaving van een verderfelijk status quo waren gebruikt, en door middel van die leening moesten worden terug gegeven; dat dus, ondanks de verzekering, waardoor uwe stem voor deze en gene drukkende wet werd gekocht, de ingezetenen ten gevolge van die uitgaven, zeer gevoelig waren bezwaard. Hier mag men uitroepen: quis talia fando temperet à lacrymis! (*)

Ik zal dan ook mijne vragen over dit punt en de daarop passende antwoorden niet verder uitbreiden.

Te dezer gelegenheid kan ik niet voorbij, den samenhang van de tusschen denzelfden Minister en de centrale afdeeling gehouden conferentie, zoo als deze door den President mijner afdeeling is medege- deeld, op te nemen en van nabi te beschouwen. In die conferentie moet in de eerste plaats door den Minister zijn gezegd, dat de Handelsmaatschappij alle nieuwe onderhandeling met de Regering weigert, tenzij vooraf de begrooing zij aangenomen. Ik kan mij bedriegen, maar ik geloof toch, dat, toegegeven, dat die Maatschappij woord hield, zulks geen groot ongeluk zoude wezen. Ik heb al van dezen en genen, met onze Oost-Indische aangelegenheden bekend, (want wij eenvoudige menschen uit de Land-provinciën spreken ook al eens over de producten van Java), vernomen, dat men juist niet de Handelsmaatschappij behoeft, om de vruchten van die belangrijke Kolonie met winst aan de markt te brengen. Wanneer ieder particulier Zeehandelaar die vruchten uit de eerste hand konde koopen, wierd er wel- ligt eene concurrentie te weeg gebragt, welke ten merkeliijken voor- deele van het Moederland zoude uitloopen. Ik zeg niet van de Ko- lonie, maar van het Moederland, omdat de voordeelige, zoowel als de schadelijke resultaten, in alle geval op het Moederland moeten nederkomen. Is het waar, dat die concurrentie kan geboren worden, dan is de weigerachtige houding van de Handelsmaatschappij geen on- geluk, maar veelmeer een zegen voor de Natie. Is dat waar (en de Handelsmaatschappij zal het wel weten), dan is het ook te vermoeden, dat het die Maatschappij geen ernst was, toen zij alle verdere onder- handeling conditioneel weigerde. Zij bevindt zich immers te wel bij den tegenwoordigen staat van zaken, om den alleenhandel op onze Oost-Indische Volkplantingen door eene grilligheid weg te werpen? De hoegwaarde harer actiën is voor haar eene voldoende waarschou- wing tegen zulken onbezonnen misstap.

In die conferentie moet de Minister verder zijn gegaan en hebben erkend, dat, behalve de fondsen, bijeenverzameld voor den ijzeren

spoorweg van Amsterdam op Arnhem, nog andere kassen door het Gouvernement zijn aangesproken, zonder dat daarvoor de vooraf- gaande magtiging der Staten-Generaal bestond. Ik verklaar, dat ik het tweemaal moest heren, eer ik mij overtuigde, het wel te hebben verstaan. De daad is onverantwoordelijk de erkenning van onszelve, welke ik eerder onbeschaamd dan rond durf noemen, beteekent thans al zeer weinig, omdat de Ministers, door eene verkeerde uit- legging van ons Staats-verdrag, zich achter het schild van een onschendbaren Koning kunnen verschansen en buiten verantwoording houden. Dan, het moet U. E. M. middagklaar doen zien, dat, wilde men het Nederlandsche volk voortaan tegen zulke ongeoor- loofde uitgaven van geld waarborgen en eene nationale bankbreuk voorkomen, de verantwoordelijkheid der Ministers als wijziging in de Grondwet, uitdrukkelijk, zoo als thans zal geschieden, moest worden opgenomen. Zoo deze vroeger niet was betwijfeld, maar door het Gouvernement erkend, zoude de heldhaftigste, ik mag zeggen, de vermetelste Minister, voor dergelijke schending der Grondwet zijn terug gedeinsd, en gevoelde op dit oogenblik de Natie het nawee van zulke ongeoorloofde geldverspillingen niet.

Uit het voorgevallene in die conferentie (mijn Sectie-President zeide mij, dat het niet geheim was: ik mag het dus openbaren) is nog gebleken, dat de Regering meent, die uitgaven te kunnen regtvaar- digen. Nu, waarlijk, wordt het hoe langer, hoe minder begrij- pelijk. En hoe regtvaardigen? 1°. door de verschillende geveleens over de uitlegging van art. 60 der Grondwet. Het is dus de Kolo- niale kas, welke men gedeeltelijk daartoe dienstbaar maakte. Nu ontdek ik eene reden te meer, waarom men steeds de beschikking over de baten van de Overzeesche Bezittingen aan de beraadslagingen der Staten-Generaal ontrok. Ware dezelve daar aan onderworpen geweest, dan had men de fondsen niet eigenmagtig durven aanspreken. Het is tot verveelens toe betoogd en bewezen, dat de beschikking over die baten, als eigendommen van den Staat, aan de beoordeeling der Staten-Generaal moet worden onderworpen. Ik zal mij dus onthouden, daarover verder te redeneren. Ik zal U. E. M. alleen opmerken, dat bij de te wijzigen Grondwet dit punt zoo duidelijk moet worden be- slist, dat hetzelve voor geene tweeledige uitlegging vatbaar blijft, en voor de toekomst zulke onwettige uitgaven onmogelijk zullen zijn. Ziet daar één middel van regtvaardiging. Nu 2°. zijn die uitgaven in het oog der Regering geregtvaardigd, omdat dezelve in 1835 en 1836 zijn geschied en de Staten-Generaal, door de aanneming van latere begrooingen, stilzwijgend hebben goedgekeurd wat in de even- gemelde twee jaren onwettiglijk was uitgevoerd. Een vorig Minister heeft dit mede openlijk in deze Kamer verkondigd.

Dit middel van regtvaardiging is ongerijmd. Hoe konden wij iets goedkeuren, dat men voor ons verborgen hield? Zulke regtvaardiging schat de kortzigtigste der Natie op hare waarde. Zij behoeft geene wederlegging. Indien wij eenvoudig genoeg waren, om dit voor goede munt aan te nemen, zoude ik den zwartgalligen schrijver, die ons deze dagen ondier, spreek in het wiel, vijfde rad aan den wagen (*) geliefde te noemen, in het gelijk moeten stellen. — 3°. omdat die gelden nuttig zijn besteed, althans in 's lands belang aangewend. Op zulke wijze mogen wij Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk ons toch niet laten bedotten. Zoo wij dit regtvaardigings-mid- del ons lieten welgetallen, gaven wij toe, dat de rekking gedurende negen jaren van het verderfelijk status quo nuttig en voor het land belangrijk was. Neen; aan de verkeerde aanwending dier fond- sen en de daaruit gevolgde volharding der Regering in het niet toe- treden tot de beslechting der geschillen met België, moeten wij wijten de meer overdreven eischen der opstandelingen, de vermin- dering van het aandeel der afgefallen gewesten in de publieke schuld, waardoor de ten haren laste aanvankelijk op 8 millioen en 4 ton be- paalde renten zijn gebragt op 5 millioen; het weigeren en finaal af- zeggen der restitutie van de sedert 1830 tot aan de aanneming van het traktaat van den 19. April 1839 verschenen, en door Noord-Ne- derland voor België voorgeschoten renten; eindelijk eene vermeerde- ring van staatsschuld van nagenoeg f 400,000,000.00; ziet daar de daad- zaken, welke men u als regtvaardiging van ongehoorde verspillingen wil opdisschen. Het behoeft wel geen betoog, dat dezelve onge- lukkig zijn gekozen. Men lette slechts op de daar uit voortgevloeide en zoo even opgesomde heillooze gevolgen! animus meminisse horret luctuque refugit. (§)

Ernstig nadenken en diepen indruk verwekte bij mij eene andere hoogst- gewigtige verklaring van dien zelfden Minister in die zelfde conferentie. Ik gaaltijd uit van de mededeeling van den President der afdeeling, tot welke ik behoorde. Zijne Excellentie zeide (de Sectie-President schreef het letter- lijk op; en ik nam het van zijn Ed. Mog. over): »door het aanne- » men der begrooing kan alleen een ommekeer van zaken » worden voorgekomen.» Door die woorden ware ik verpletterd geworden, indien ik gelooven konde, dat de aanneming eener be- grooing als die, welke voor ons ligt, alleen het schip van staat in be- houden haven konde sturen, en de verwerping van dezelve dat schip

(*) Men wil, dat een zeker iemand, onder het uitspreken dezer Rede op de Tribane gezeten, bij die zinsnede in eens van groen in geel veranderde; behoeft die groene meubeer zich dat aan te trekken? De Red. v. d. Noord-Brab.

(§) 't Herdenken zelfs is wreed en grievend voor 't gevoel!

(*) Is zulk te licht geen tranen gewond?

in de branding moet doen vergaan. Ik geloofde al aanstands en geloofheden nog het tegendeel; en daarom liet ik bij het vernemen van die onheilvoorspelling den moed niet zinken. Die voorspelling verraaft de bewustheid der Regering, dat hare handelingen *gedurende negen bange jaren* de zaken dermate hebben verward, dat zij thans vreezen moet die zaken (ik bedoel onze financiën) voor de natie open te leggen. Deze voorspelling verraaft de goedheid der Regering, om elke onvoorziene *caldstrophe* op rekening van de Staten-Generaal te schuiven. Zonder mij te laten terug houden door de gevolgtrekking van het *qui s'excuse s'accuse* protesteer ik van nu af tegen zoodanige aantijging. Ik wil deze begrooting niet aannemen, en ik wil toch geen ommekeer van zaken in mijn vaderland. De godane eed op de Grondwet bindt mij. De liefde voor mijn geboortegrond doet mij voor elken schok in den staat beducht zijn. De geschiedenis leert mij, dat inwendige beroerten altijd heillooze gevolgen na zich kunnen slepen. Omdat ik zulke onheilen wil voorkomen, wil ik mijne stem niet geven aan eene begrooting van uitgaven, welke door de gewone middelen niet kunnen worden gedekt, vóór dat ik volledige opening van den geheelen staat onzer geldmiddelen heb bekomen, om alsdan krachtadig tot derzelver herstel mede te werken. Dat de Regering zich niet bedriege; het Nederlandsche volk eischt die openingen ook, en laakt openlijk hare zoo lang gerekte achterhoudendheid.

Bij die openingen wil ik waarborgen voor de toekomst. Die waarborgen liggen voor mij: in de verantwoordelijkheid van 's Konings Ministers, in den wahren constitutionelen zin, dat is, met het *contreseling*, zoo als wij daarvoor het wetsontwerp hebben ontvangen; in de jaarlijkse vaststelling der door de Rekenkamer afgesloten rekeningen van de ontvangsten en uitgaven des Rijks *bij eene wet*; in de beraadslaging over de middelen tot dekking der uitgaven bij de Staten-Generaal *elk jaar*, of minstens *om de twee jaren*; in de afschaffing van het Amortisatie-Syndikaat; in de volledige verantwoording der baten van de Overzeesche bezittingen, en het ter beschikking stellen van dezelve bij de wet. Indien de Regering op alle die cardinale punten niet wil toegeven, weiger ik mijne stem aan eene begrooting, welke aanneming, *zonder al die waarborgen* ons al wederom een stap nader ten verderve leiden zou.

Ik heb, tot mijne verbazing, een lid der vergadering, op welks gevoelen ik steeds veel prijs stelde, hooren zeggen, dat die waarborgen bereids zouden zijn verzekerd. Ik bewonder zijn geloof, doch kan ditmaal zijn gevoelen niet deelen. Ik eerbiedig evenwel dat gevoelen, om de alom bekende loyaleit van zijn karakter.

Men versta mij omtrent de verlangde waarborgen wel. Ik wil onze instellingen behouden. Ik verlang slechts wijziging van dezelve in den geest van de geuite meeningen in de processenverbaal der afdelingen van deze vergadering. Ik wil geene *Democratie*, maar ook geene *absolute Monarchie*.

Gedurende de fœderatieve Republikeinsche Regering der *Nederlanden* zijn er te veel verbeeten daden verrigt, te veel schoone bladzijden in de vaderlandsche geschiedenis geboekstaafd, dan dat ik mij niet met dankbaarheid aan die tijden zoude herinneren. Ik wil daarom het *Democratische* beginsel niet verwerpen; maar ik verlang het te behouden, getemperd door het *Monarchaal* gezag. In dit land kan alleen zulke Regerings-vorm het volk gelukkig maken. Daarom wil ik ons staats-verdrag behouden, maar tevens hebben gewijzigd in den zin, welken de meerderheid van U. E. M., met echt nederlandsche rondheid, aan de Regering heeft bekend gemaakt.

Hoewel nu die zelfde Minister in de bedoelde conferentie beweerde, dat er geen verband tusschen de begrooting en de herziening der grondwet bestaat, gelieve zijne Exc. mij ten goede te duiden, dat ik vermeen, dat de waarborgen, welke wij, na eene ondervinding van zoo vele jaren, moeten eischen, vóórdat wij eene begrooting van zulk eenorm cijfer aannemen, juist door de gewijzigde grondwet zullen worden tot stand gebracht. Toezeggingen voor het vervolg beteekenen weinig; zoo lang de Ministers zich achter den koninklijken mantel kunnen verschuilen. De geringste omstandigheid kan eene reden zijn, om de toezegging niet te verwezenlijken. Even als men thans verklaart, geene volledige opening te kunnen geven, omdat alles in verband staat met het Amortisatie-Syndikaat en de verevening met *België*, kan die niet afgewerkte verevening voor het jaar 1841 wederom die opening in den weg staan. Die toezegging kan mij derhalve niet bevredigen. Men werpt mij welligt tegen, dat dezelve namens den Koning geschiedt. Dan, ik stelde het reeds op den voorgrond mijner rede, de geëerbiedigde naam des Konings moest in zulke omstandigheden nimmer worden gebruikt. Ik betwijfel het Koninklijk woord niet; maar ik wil toezegging van den Minister, mits deze eerst, met ronde woorden, in het staatsverdrag verantwoordelijk zij verklaard en kunne worden vervolgd en te regt gesteld, indien hij ons en de Natie zal hebben misleid. Vroeger verlangde ik, om mijne stem ter gunste van de eene of andere wet uit te brengen, toezeggingen *in naam des Konings*. Ik verlangde dit, omdat toen de Ministers alle verantwoordelijkheid van zich afwierpen. Edoch, op dit oogenblik, dat die verantwoordelijkheid in ons staatsverdrag zal worden opgenomen, wil ik dit eerst hebben verwezenlijkt, en dan de toezegging van den Minister bekomen.

Zoodanige toezeggingen behoeft men in eene constitutionele Regering. Andere (men vestige slechts het oog op *Engeland* en *Frank-*

rijk) zijn daarin niet bekend, veel minder aannemelijk. De wijzigingen in de Grondwet staan derhalve wel degelijk in verband met de Begrooting, omdat die wijzigingen de waarborgen moeten leveren; dat het herstel van onze financiën mogelijk wordt; dat *Nederland* eenmaal uit zijn benarden toestand kan worden gered. Indien wij, vóórdat de verantwoordelijkheid der Ministers door de beide Kamers der Staten-Generaal, als *eene op te nemen bepaling in onze Grondwet*, is aangenomen, de begrooting goedkeuren, onderwerpen wij ons wederom geheel aan de willekeur der Regering; althans aan het goeddünken der eerste Kamer van de Staten-Generaal. Wie immers waarborgt ons, dat, wanneer de II. Kamer het wetsontwerp al aanneemt, de I. Kamer daarmee instemt. Had de zaak deze uitkomst, dan had de Regering wederom voor dit jaar eene begrooting van een enorm hoog cijfer, en konde ons tot de maand December naar deze en andere waarborgen laten wachten. Zij had dan *carte blanche* en kon middelerwijl op den ouden ruimen voet voortleven. En wie weet, of wij dan wel ooit de zoo verlangde verantwoordelijkheid der Ministers in ons Staatsverdrag zouden zien geconsacreerd? In zoo verre, zal de Minister mij moeten toegeven, dat er wezenlijk verband tusschen de wijzigingen in de grondwet en de voor ons liggende begrooting aanwezig is.

Ik heb slechts deze algemeene beschouwingen willen in het midden brengen, om mijne stem, welke tegen de begrooting zal zijn, te motiveren. In *detaills* ten aanzien van het cijfer en de strekking tot verhooging van uitgaven, welke in de begrooting *passim* wordt ontmoet, zal ik niet treden; veel minder daar over uitweiden. Met de waarborgen, welke ik, met zoo vele geachte medeleden, dezer vergadering, verlang, zal dat cijfer in de toekomst van lieverlede verminderen en de strekking tot verhooging van uitgaven van zelve in haren gang worden gestuit. Ik zal mitsdien geen een hoofdstuk in het bijzonder aanroeren; ook geene meening over het wets-ontwerp der middelen uiten. Ik zal eindigen met de Regering te smeeken, dat zij, behalve de thans van hare zijde toegestane verantwoordelijkheid van de Ministers met het *contreseling*, ook *alle* de zoo nadrukkelijk en met klem van taal door hun H. E. M. gevraagde waarborgen geve, en op die wijze van zich afwerpe de schuld van den Staat ten verderve te hebben geleid. Zooveel is trouwens zeker, dat de uitgaven moeten worden ingekrompen en de middelen verbeterd, indien men de onheilen, welke als het zwaard van *Damocles* boven ons hoofd hangen, zal afwenden. Die inkrimping en verbetering kunnen niet anders worden daargesteld, dan door eene meer spaarzame inrigting van het huishouden van Staat. Daarvoor moeten de klemmen worden gelegd in de verlangde wijzigingen der Grondwet. Geeft de Regering daaromtrent niet toe, dan kome op haar de verantwoording voor den val van het dierbaar vaderland! wij, Ed. Mog. Heeren! zullen hebben gewaarschouwd, zelfs dien val hebben voorspeld. Wanneer men onze waarschouwingen zal hebben in den wind geslagen; wanneer men, even als altoos, onze voorspellingen, gelijk welker de *Trojanen* die van *Cassandra*, zal hebben veracht, althans niet geloofd, zal het te laat zijn. Men zal willen redden, wanneer alle reddings-middelen zijn verzuimd en daardoor verloren geraakt. Het is leurig, dit te moeten voorzien. Maar bij zulke jammeren zal onze troost zijn, dat wij dien val niet hebben voorbereid.

Ik heb gezegd.

Na de lezing der fraaije Redevoering, uitgesproken ter Vergadering van de Staten-Generaal, op den 18. Mei II. door den Edelmogenden Heere Mr. J. A. L. LUYBEN, Afgevaardigde van *Noord-Brabant*, zal het onzen lezers niet dan aangenaam kunnen zijn, ook de welsprekende Redevoeringen van drie Edelmogende *Volks* (?) *vertegenwoordigers* dezer zelfde Provincie, ter gelegenheid van het *58. miljoensche* Budget voorgedragen, hier te mogen aantreffen. Naar rang van jaren treedt de grijze DE LA COURT, Jonkheer en Ridder, statig voorop, en laat zich krachtig dus hooren: zijt aandachtig!

IK STEM VOOR DE BEGROOTING!

Nu treedt de Edelmogende VAN MEEUWEN te voorschijn, en uit zich op de volgende, wegslepemde wijze:

IK HOUD MIJ AAN HETZELFDE COMPLIMENT VAN MIJNEN GEACHTEN COLLEGA, DEN GRIJZEN JONKHEER-RIDDER DE LA COURT.

Eindelijk komt de Edelmogende VAN DE MORTEL, en spreekt op den toon der innigste ontroering:

IK STEM VOOR DE BEGROOTING, *maar.....* TEGEN DE MIDDELEN. -- IK HEB GEZEGD.

Die lat kosten ieder f 2,500, en 3 maal f 2,500 maakt f 7,500 *sjaars*, behalve nog de reispelden; -- drie brieven op de post besteld zouden wel hetzelfde effect kunnen doen, en samen maar 60 centen kosten. -- Het zal dus een bezuinigings-middel zijn, met 1841, in plaats van zulke Ambassadeurs naar 's Hage te kiezen, liever een katerntje postpapier te koopen, met een stel staalpen en een kruikje patent-inkt.

Getrouwd :

W. H. A. VAN ROERMUND,
Medicinae Doctor,
Weduenaar van **A. C. GUBELS**,
en

M. G. A. VAN LINDEN,
Wed. **J. BOKSTART**,

Eenige kennisgeving voor Vrienden en Bekende.

Groot Lath
28 Mei 1840.

Getrouwd :

A. J. VAN MIERT,
van 's Bosch

en
H. W. VAN GROENENDAAL.

Gilze,
den 1. Junij 1840.

Het behaagde den Alroegende, heden namiddag ten half zeven ure, mijn hartelijk geliefden Echtgenoot den Edel Groot Achibaren Heer **JOANNES JACOBUS BAX**, in leven Lid der Provinciale Staten van Noord-Brabant, Burgemeester dezer Stad en fungerend Dijkgraaf van Stad en Lande van Heusden, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van 66 Jaren en ruim 10 Maanden tot zich te roepen.

Weduwe **J. J. BAX**,
Geb. **VAN DONGEN**.

Heusden,
den 27. Mei, 1840.

Alle degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijle den Wel Eerwaarden Heer **THEODORUS DOMINICUS VAN BERCKEL**, gewoond hebbende en overleden te 's Hertogenbosch, af eenige titels, papieren of boeken onder zich mogten hebben, die nalatenschap specterende, worden verzocht daarvan vóór den eersten Julij 1800 reertig opgave of betaling te doen aan **AUG. C. VAN LANSCHOT** of **Gs. J. VAN DE VEN** Lz., als Executeuren-Testamentair te 's Bosch.

Die iets verschuldigd is aan- of te vorderen heeft van de onder voorregt van Boedel-Beschrijving aanvaarde Nalatenschap van **J. W. SCHELLINGS**, in leven Koopman te Dinther, gelieve daarvan met eenige spoed betaling of opgaaf te doen aan den Voogd zijner Kinderen **H. VAN DE VEN**, of den Notaris **GELPKE** te Dinther.

M. B. WALLAGH,

Mond-, Kies- en Tandmeester van 's Hage,

vervulligt het geëerde publiek, te 's Bosch, dat hij is te spreken, over alle gebreken van **MOND** en **TANDEN**, en al wat tot sieraad daarvan noodig is. Bij zijne afwezigheid worden de **TANDMIDDELEN** verkocht bij den Heer **J. VAN NOUHUIS**, Apothecar, in de Kerkstraat, en is hij gelogerd bij den Heer **DOCTERS**, in den Eenhoorn, in de Karrestraat, van den 1sten tot en met den 8ten Junij.

NB. Boven gemelde Tandmeester komt zich bij niemand aanbieden, of hij moet eene speciale uitnoodiging ontvangen hebben.

In eene voorname Apotheek te 's Hertogenbosch, wordt verlangd een **A P O T H E K E R S B E D I E N D E** van de R. K. Godsdienst, zijn werk goed verstaande, tegen een billijk Salaris, om dadelijk in dienst te treden.

Adres onder Lett. S aan den Noord-Brabander.

De Notaris **J. P. A. DE BRUYN**, residerende te Beers, Kanton Grave, zal voor zijne Principalen publiek verkoopen :

Eene bijzonder goed ter neringstaande **WINKELHUIZINGE** en **ERVE**, staande en gelegen te Grave, op de Grooten Markt, gekwoteerd Wijk A, No. 61, Kadaster Wijk T; Scotte B. No. 235.

In gebruik te aanvaarden op den 1. November, 1840.

Deze Verkoop zal geschieden provisioneel op Zaterdag den 13. Junij 1840, en sloop op Zaterdag den 27. Junij 1840, ten Huize en Herberge van **JAN STERK** in de Oliestraat, te Grave, telkens des namiddags ten 6 uren.

Nadere informatien te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EENEN UITTERWAARD.

De Notaris **H. OEFFMANN VAN HOVE**, residerende te Zalt-Bommel, zal, als lasthebbende van zijne Principalen, ten huize en herberge van **GOVERT VAN DE BRINK**, te Driel, publiek veilen ten Verkoop op als :

Op Vrijdag den 12. Junij 1840 tot een inzet en op Vrijdag den 26. Junij 1840 tot den finalen slag beiden des morgens ten Tien uren.

Een best Perceel **UITERWAARD**, genaamd de Picken en Stelkenswaard, gelegen aan den linkeroever der Maas, tegen over Driel, onder Alem en Driel, Sectie F. en B. No. 349, ten 1. groot 29 Bunders 17 Roeden.

Nadere informatien te bekomen ten kantore van bovengenoemden Notaris.

Een gouden **SPELT**, is verloren op Zondag den 31 Mei, 1840, waarschijnlijk tusschen de Vughtpoort en de Haldersche Barrière. De Vinder welke behoorlijk zal beloond worden, wordt verzocht zich bij den Uitgever dezes aan te melden.

De Notaris **P. GELPKE** residerende te Dinther, zal, voor de Erfgenamen van wijle **JAN SCHELLINGS**, op Woensdag den 3. Junij 1840, doen inzetten om 14 dagen daarna telkens 's namiddags om 4 ure in het hierna gemelde huis sloop te verkoopen :

Een voornaam **WINKELHUIS**, **HERBERG** en **BOERDERIJ**, zijnde in gemeld huis onderscheidene ruimen **VERTREKKEN**, **ZOLDEER**, **DOVENKAMERS**, **STALLEN**, overdekte **BEUGELBAAN** in een apart gebouw, twee besloten **TUINEN** met **VRUCHTBOOMEN**, staande en gelegen te Dinther, bij de Kerk en aan den grooten Weg op 's Bosch, die nog dit Jaar zal bestraat worden; al de voorn. bedrijven worden tot de overgave van het huis met veel Nering gaande gehouden.

Aan te vaarden dadelijk na den afloop van de verkoop van den geheelen Inboedel, dewelke op den 22. en 23. Junij zal plaats hebben.

Voorts Acht Perceelen **BOUW**- en **WEILAND**, mede te Dinther gelegen.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten enz.

OPENBARE

AANBESTEDING.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daaroe behoort gemagtigd, onder nadere goedkeuring van de Permanente Commissie uit het Amortisatie-Syndicaat, al of niet, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, ten overstaan van den Notaris **JOHANNES DE BERGH**, residerende te 's Hertogenbosch, op Donderdag den 11. Junij 1840, des voormiddags ten elf ure, in het Stads-Koffijhuis op de Pensmarkt, te 's Hertogenbosch;

Op nieuw Aanbesteden :

Het doorlopend onderhoud van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, van af 70 Ellen boven Sluis No. 5, onder Erp, tot de vereeniging dier Vaart met de Rivier de Dieze, binnen 's Hertogenbosch; gedurende den tijd van negentien en eene halve maand, gerekend ingegaan te zijn den 15. November 1839, en zullende eindigen den 30. Junij 1841; — benevens het doen van eenige De-langrijke Vernieuwingen en Leverantiën, daartoe betrekkelijk.

Het Bestek en Voorwaarden, waarop het bovenstaande werk op nieuw zal worden Aanbesteed, hebben ter lezing gelegen, in de Bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen te Arnhem, en van het Provinciaal Gouvernement van Noord-Brabant; ten Kantore van den Notaris **DE BERGH**, te 's Hertogenbosch; te Dordrecht, in het Hotel Bellevue; te Papentrecht, in het Regthuis; te Sittrecht, in de Zwaan; te Hardinereld, in de drie Snoeken; te Gorinchem, in de Beurs, in den Hooiwagen; te Sleetwijk, bij de Wed. van 't Zand; te Werkendam, in de Zwaan, bij **BRETS**; en in 's Lands Welveren; te Haamsdonk, in het huis den Duil, bij **W. KNAAP**; te Prinsen-hage, in den Posthoorn; te Breda, in de Kroon, en in het Zegwische Koffijhuis; te Klundert, in de Stads Herberg; te Zerenbergen, bij **H. VAN DER PUT**; te Willemstad, in de Oranje-Societeit; te Lent, bij **KRIJNE**; te Nijmegen, in den Rotterdamschen Wagen; te Tiel, in den Gouden Leeuw; te Zalt-Bommel, bij **G. VAN DRIEL**; te Grave, bij de Weduwe **SCHOONENBERG**; te Lindhouten, in de Wildeman; te Veghel, bij **VAN DER AA**; en te 's Hertogenbosch, in de Logementen den Gouden Leeuw, het Keizershof, en in het Stads-Koffijhuis bij **W. REGGERS**.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Beambten van genoemde Vaart, alsmede ten Kantore van den Agent van het Domein.

NB. Tot narigt van de Gegadigden dient, dat Artikel 2 van het primilieve Bestek zoodanig is gewijzigd, dat, voor het uitdiepen van het Kanaal en het opraken der Leidijken en Aankleven van dien, te zamen, wordt bepaald eene hoeveelheid van dertien duizend Kubiek Ellen, (f 13,000) te verwerken naar gelang van de behoeften en de orders der Directie; met dien verstande, dat, voor iedere niet verwerkte Kubiek El, vijftig Cent (f 0-50) van de Aannemings Som zal worden gekort, terwijl het meerder verwerkte, volgens denzelfden maatstaf, zal worden bijbetaald.

De AGENT van het Domein voornoemd:
H. W. VAN GRASVELD.

's HERTOGENBOSCH,
den 27. Mei, 1840.

Latere Berigten.

Het Bouillon-bad heeft weinig meer gewerkt. Zijne Majesteit **FREDERIK WILLEM III.**, Koning van Pruisen, is, na zijnen oudsten Zoon nog even aan het hoofd te hebben doen plaatsen van de Orde der Vrijmetselaren, en na nog eens in der haast zijne troepen van uit zijn bed, voor de raam van zijn Paleis, in de verte te hebben geinspecteerd, 's avonds van den 29. Mei, 1840, in den ouderdom van nagenoeg 70. jaren overleden.

Ter Boek- en Contractrukkerij van **D. A. DE GROOT**, te 's Bosch.